

عنوان مقاله:

شناسایی عوامل موثر بر تحقق الگوی برنامه ریزی شهری تنوع گرا در شهر رشت با استفاده از روش نظریه زمینه ای نظام مند

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات شهری، دوره 10، شماره 40 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

فضیلت طهری - پژوهشگر دکتری، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

مهین نسترن - دانشیار، گروه شهرسازی، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه هنر اصفهان، اصفهان، ایران.

پرویز اجلالی - دانشیار بازنشسته، موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

شهر رشت، به عنوان نمونه یک شهر ایرانی، از افراد متنوع و گوناگون با سنین، جنسیت‌ها، توانایی‌های جسمی و پیشینه‌های قومی مختلف تشکیل شده است. بسیاری از سازوکارهای برنامه ریزی شهری جهان با پذیرش تنوع و گوناگونی ساکنان شهری به سوی به کارگیری رویکردهای تنوع گرا و گنجاندن تنوع‌ها و تفاوت‌ها در فرایندهای برنامه ریزی شهری تغییرمسیر داده اند، اما سازوکار برنامه ریزی شهری کشور ایران و به تبع آن شهر رشت در سایه تفکرات مدرنیسم همچنان با شهروندان به صورت نوعی واحد برخورد می‌کنند و تفاوت‌های سنی، جنسیتی، قومی نژادی، مذهبی، تفاوت در توانایی جسمی و در نتیجه تفاوت در نیازهای شهروندان در شهر را در نظر نمی‌گیرند. نظریه و عمل برنامه ریزی به تازگی از ضرورت خدمات رسانی به طیف متنوعی از نیازها و ترجیحات آگاه‌تر شده و برنامه ریزی برای تنوع و تفاوت، تفسیری اجتماعی از برنامه ریزی برای شهرها و رویکردی است که نیازهای گروه‌های اجتماعی مختلف را در نظر می‌گیرد. در کشورمان با خلا مطالعات دانشگاهی در زمینه معرفی رویکرد برنامه‌ریزی برای تنوع و تفاوت و شناسایی عوامل موثر بر به کارگیری و تحقق آن روبه روهستیم. از این رو هدف از این مطالعه معرفی اجمالی این رویکرد و شناسایی عوامل موثر بر تحقق آن در شهر رشت بر مبنای دیدگاه‌های صاحب نظران برنامه‌ریزی این شهر است. با توجه به نوع مسئله و جامعه آماری تحقیق از روش نظریه زمینه ای نظام‌مند استفاده شده است. برای گردآوری داده‌ها ابتدا پرسشنامه نیمه‌ساختاریافته‌ای طراحی و سپس با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع گلوله‌برفی با ۱۰ نفر از صاحب نظران برنامه‌ریزی این شهر مصاحبه‌های عمیق انجام شد. داده‌های متنی حاصل از مصاحبه‌ها با استفاده از فرایند کدگذاری و روش تحلیل سطر به سطر در نرم افزار مکس کیو دی ای تحلیل شدند. در نهایت عوامل موثر بر تحقق الگوی برنامه‌ریزی شهری تنوع‌گرا در قالب ۱۷ مقوله اصلی و ۵۹ مقوله فرعی و روابط میان آنها شناسایی شدند و مدل پارادایمی الگوی برنامه‌ریزی شهری تنوع‌گرا با تاکید بر شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، پیامدی و راهبردهای تحقق این الگو ارائه شد. نتایج نشان می‌دهد طیف گسترده‌ای از زیرساخت‌های اندیشه‌ای، سیاستی، ابزاری، سازمانی، قانونی، مالی، آموزشی و فرهنگی اجتماعی در تحقق این رویکرد موثرند که شناسایی و تبیین آنها می‌تواند راهنمای تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات آینده مراجع برنامه ریزی شهری کشورمان باشد.

کلمات کلیدی:

الگوی برنامه ریزی شهری تنوع گرا، گروه‌های اجتماعی متنوع، نظریه زمینه ای، فرایند کدگذاری، مقوله‌ها، شهر رشت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1346541>

